

Cazinoul

SUMARUL

<i>Statul și Națiunea</i>	Colonel I. Nicolin
<i>Românul în Pace și Frăție</i>	" "
<i>Graiul Românesc</i>	" "
<i>Razele de Soare</i>	" "
<i>Delerinii</i>	Căpitan Doctor A. Someș
<i>Lă Luptă</i>	Colonel I. Nicolin
<i>Fragment</i>	Locot. Barbu
<i>Indemn</i>	Căpitan Doctor A. Someș
<i>Lui Dragalina</i>	Maior Holban Nicolae

— TÂRGOVIȘTE —

TIPOGRAFIA „VIITORUL” PETRE G. POPESCU, STR. C. A. ROSETTI, 26.

1934

1500

CAZINOU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
CAZINOU

Statul și Națiunea.

INTRODUCERE

Istoria ne arată că formarea statelor, era rezultanta războaelor, a forțelor.

Prin pacea dela Versailles, s'a pus la baza constituirei statelor principiul naționalităților.

Acest principiu, scoate în evidență o idee contradictorie cu ideea pe cari s'au constituit statele înainte de acest război.

Ideia aceasta nouă, nefiind încă consolidată și pentru că se duce o luptă înverșunată în contra ei, socotesc necesar a face o analiză și a pune în evidență care este ideea, care are sorti de izbândă.

Se prezintă deci discuției noțiunile: Forță, popor, națiune.

a) Noțiunile forță și popor au dominat până la 1919 în constituirea statelor.

b) Noțiunea „națiune“, pe baza căreia se dă războiul discuțiilor, propagandelor, care par a pregăti un nou război, mai mare ca cel din deceniul trecut.

Pentru că principiul cel nou de organizare al statelor, angajează fiecare individ de pe teritoriul statelor, am cre-

zut că este folositor, să se pună la îndemâna fiecăreia, valoarea noțiunilor cu care se dă lupta în prezentul război de idei, pentru ca să învingă această noțiune născută din atâta sânge omnesc și care mie mi se pare încadrată mai bine în legile națiunii;

Deci, mai sigură de izbândă și mai durabilă, pentru crearea armoniei între oameni și statele în cari ei sunt grupați sau se vor grupa în viitor pe pământ.

Am afirmat, că noțiunile forță și popor, au dominat în încheierea statelor înainte de 1919.

Pentru aceasta, găsesc necesar să lămuresc această chestiune, înainte de a trece la analiza propusă.

Dacă examinăm istoria, constatăm următoarele:

Există în istorie numirea de Perși și se arată că pe la anul 559 A. Cr. Cyrus, convocând câteva triburi care erau sub dominația Statului Med, având ca Rege pe Astrag, i-a convins a se uni și a asculta comanda sa.

Cyrus a cucerit dominațiunea lui Astrag, întrunind oameni de aceiaș rasă sub dominațiunea sa.

Astfel războiul, forța, au înlocuit un Stat uzat cu un Stat viguros sub mâna forte a lui Cyrus.

Dar, nu numai atât, poporul Med, deși de aceeași origină cu cel Pers, se evidențiasse prin caracteristica de popor, iar Perșii cari ereau niște triburi suse, iau locul poporului Med uzat.

Astfel forța a format împărăția Perșilor, cari au avut o epocă de glorie în istoria omenirii.

Alt exemplu: Poporul Roman cari încadrează în istorie o epocă de glorie de peste 1000 de ani (dela 754, fondarea Romei, până la împărțirea imperiului de către Împăratul Teodosiu la cei doi fii ai săi, Arcadius și Honorius la 395 după Hristos) demonstrează cum forța unui popor a cucerit și stăpânit alte popoare.

Atât la Perși cât și la Romani, se constată, că atâta vreme cât forța războinică a fost în floare, un popor s'a consolidat, s'a afirmat și a stăpânit alte popoare.

Deosebit, poporul German, câștigă în 1866, 1870 și încearcă încă a câștiga în 1914 și astăzi locul prim între popoare, tot prin forța războiului, forța fizică, mecanică.

Aspectul general însă al Statelor formate din popoare dominante, nu s'a încadrat în legea naturei, deoarece natura prezintă ochiului omenesc „Armonie“, iar aspectul general al acelor State era „Teroarea“.

Un popor era stăpân și altele erau sclave.

Civilizația omenească, însă arată, că oamenii au aceeași zidire materială și intelectuală și că oamenii se încadrează fără deosebire în ideia religiei creștine „Că sunt frați“.

Forța războinică pare a încerca o evoluție în forma ei, căpătând valoare mai mare forța intelectuală, forța pro-

ductivă și procuratoare, de aceea, orice om dorește a trăi mai bine.

Însă, această evoluție, va urma și ea legile firești ale naturei, adică o evoluție lentă în timp foarte lung, așa cum s'a produs toate evoluțiile marcante în omenire.

Totuși, mintea omenească, prin voiața cu care e înzestrat omul și folosindu-se de învățăturile experiențelor trecutului, poate canaliza energia omenească, a se angrena pe direcția cea naturală la timp.

Această luptă este deschisă de câțiva oameni, între care se prenumără cu proeminență strălucitoare și un român: D-l Nicolae Titulescu.

Dar, încercarea unui singur om, nu mai dă rezultatele pe care le-a dat încercarea lui Cyrus. Astăzi condițiile de angrenare a indivizilor și a Statelor, sunt de așa manieră, că, îi trebuie fiecărui individ o pregătire intelectuală și sufletească de durată și de continuitate pentru a se pune o temelie solidă drumului ce se întrevide în viața omenirii, ce va rula în timpurile ce vin.

Drumul ce se croește, însă nu trebuie să angreneze oamenii într'o idee greșită națională, adică să substituie brusc *forței* celei vechi (fizice), numai forța, intelectuală, căci forțele acestea trebuie să se desvolte într'un echilibru.

Natura ne arată acest echilibru: Lumina soarelui, pe care o asemănăm cu forța intelectuală, ne prezintă un echilibru de forțe, în timp și spațiu.

În adevăr lumina, desvoltă și întreține viața și călăuzește mintea omenească. Această forță este formidabilă ca intensitate, însă ea lucrează încet pe nesimțite.

În același timp, tot lumina prin căldura ei, tot în aceleași condițiuni produce *forțe mecanice* de intensități similare.

Aceste două forțe lucrează însă paralel nedespărțite și continuu. Deci și omul, trebuie să-și desvolte forțele intelectuale și fizice, paralel și nedespărțite, păstrând un echilibru de desvoltare.

Prin urmare, acei cari se angrenează în lupta ce se dă pentru organizarea omenirii și cari *exploatează* numai forța teoretică a gândirei, căutând a întuneca forța fizică, sau cei care în mod brusc voesc o transformare a organizației omenirii, lucrează contrar legilor naturii și uzându-se în experiențe, pe cari timpul le va înghiți.

Se evidențiază încă din cele spuse, că temelia pe cari trebuie clădită victoria ce urmărește evoluția organizării statelor pe principiul noțiunii «*Națiune*», trebuie să fie *răbdarea și perseverența*, cari în natură se traduc în timp și continuitate.

Intemeiat pe adevărurile enunțate, voi trece la analiza noțiunilor: Popor și Națiune: și apoi voi arăta *ce relațiuni rezultă între națiune și Stat* precum și *angrenajul ce se naște între ele*.

Colonel I. Nicolin

(va urma)

Românul în Pace și Frăție.

Adaptare din cuvântarea
M. S. Regelui Carol II
din seara zilei 10-V-1931.

*In zarea timpului privind,
La Turnu-Severin aud grăind,
Din piatra — straja: — glasul lui Traian,
Din Sarmisegetuza: pe-al lui Decebal.
Și mai încoace, rând, la rând,
Li văd pe toți defilând,
Conducatori de oști biruitori,
Vitejii noștri domnitori.
Și eu, cu plugul și cu turma,
Cu ei pe-aceste plaiuri,
Pământul răscolind ca râma,
Am învins dușmane graturi.
Graiul meu se împletește,
Printre munți fermecători,
Și cu doina ei doinește,
Prin paduri și printre flori.
Prins de apele fugare,
De văzduhuri vrăjitoare,
El, în unde fermecate,
Toate zările străbate.
Doina mea acum se schimbă,
Intr'un clocot de oțel,
Și în zare ea se plimbă,
Doinând 'naltul Țării Țel.
România Țelul are:*

**Pace sfântă și frăție,
Muncă și înviorare,
Pentru tot ce-i bărbăție.
Tot de Țelul ei se ține
Glia, Steagul și al ei Rege.
Să se știe de-ori și cine,
Că astfel pacea se 'nțelege!**

Eu am adăugat:

*Cine glia strămoșească
Va 'ncearca să năvălească,
Sau mândrului Tricolor
Nu-i va da al său onor,
Va vedea un Rege, care
Intr'o clipă la hotare,
Va avea un zid de fier!
Că în ori și ce ungher,
In orice vatră strămoșească
Și din slava românească
Trăznete ucigătoare
Vor țâșni peste hotare.
**Astfel pace și frăție
Românul știe să ție,
Și să poarte cu mândrie
Printre timpuri de vecie,
Falnicul tricolor
Către-un Țel strălucitor.***

Colonel I. Nicolin

GRAIUL ROMÂNESC.

De pe munte din câmpie
Un freamăt, o armonie,
Intre brazi și printre flori,
Se ridică până'n zări.

* * *
Freământul armonios,
Ce răsună așa duios,
Este graiul românesc
Din izvorul strămoșesc

* * *
El vestește la popoare,
Că în România Mare,
Minune Dumnezeiască
Are să se 'nfăptuiască.

Colonel I. Nicolin

RAZELE DE SOARE.

Fășii albe potopesc,
Tot pământul încălzesc,
Semănând strălucitoare
Milioane de culori
Peste fragedele flori,
Peste care ca o mare,
Lumina-i stăpânitoare.
Lumina, se înfrățește
Cu vieața, ce hrănește
Ș'omenirea 'n infinit
O poartă necontenit.

Colonel I. Nicolin

PELERINII.

*Mânați de farmecul credinții
Neștiutori de mrejele amăgirii
Sfioși și blânzi tau calea pribegirii
Să cucerească nimbul pocăinții....*

*Pornesc cuprinși de dorul mântuirii
Plecându-și fruntea veșnic, umilniți,
Se dau cu voe, pradă suferinții,
Doar, vor sorbi din cupa fericirii....*

*Ei... bat pământuri sterpe, neumblate...
Gonind din suflet orice răutate,
Încetători în legea asprei soarte
Necutezând să-și blesteme menirea,
Ci, binecuvântând Dumnezeirea,
Ei mor visând la viața fără moarte!*

Căpitan Doctor Someș

LA LUPTĂ!

Popoare! Vă opriți
O clipă și priviți
Pe-a timpului cărare,
Ce'n infinit apare!

Timpul, desvelește
Un drum, ce lămurește
C'au fost odinioară
Și alte popoară.

Priviți! Câte au perit
Și ce am curcerit,
Luptând fără de spor,
Popor, contra popor?

Dar, timpul mai arată,
Că, **lupta adevărată**,
E lupta cu Natura,
Cu care Omu-i Una.

Simțiți voi, fiecare,
Când moartea vă apare,
Că'n timp de vă'ncadrați
Nimic nu valorati?

Gândiți! Ce-ați cucerit
Și cât ați stăpănit,
Din forța, ce Natura
V'arată totdeauna?

Popoare! Vă treziți!
In față vă priviți!
Luați o hotărâre,
De luptă, cu'ndârjire!

Cu toții și fiecare,
Popoare'ntre popoare,
Naturei declarați
Răsboi, neînfricați!

Căci, timpul'ndepărtare,
Punctează **Telul**, care
Croit e **Omenirei**,
In drumul fericirei!

Colonel I. Nicolin

FRAGMENT.

Publicăm mai jos Capitolul 47 din romanul de războiu: „Nu mai cunosc pe nimeni“.

Punem la punct cititorii cu cei doi eroi din acest capitol.

Acțiunea se petrece în timpul marelui războiu, pe înălțimile din dreapta Oltului, când, de zece zile, unitățile rupte, destramate, pierdute, în mici grupe răslețe, se retrăgeau, gonind fiecare cum putea spre miază-zi; mici lupte sângeroase, de exterminare, aveau loc aproape la fiecare ceas între patrulele germane și fărâmițele acestea de eroi necunoscuți.

De dimineață, are loc o mică încăerare, expusă într'un capitol anterior.

Noaptea ce urmează e ultima trăită de doi ostași: sergentul Nacu și soldatul Fircă.

CAPITOLUL 47.

Ce urmă lasă șoimii 'n sbor ?

G. COȘBUC

Douăsprezece noaptea.

Fircă, împuns de baionetă într'o parte a burții, cu brațul incolăcit după mijlocul lui Nacu, abia se târăște, morfolind un ghemotoc de frunze ca să oprească în fundul gâtlejului urletele de durere ce se svârcoleau acolo. Căci dacă vrei și durerea o poți stăpâni.

Nacu, având umărul drept sdrobot de un pat de pușcă, trage pe celălalt. Are grijă să-și domolească gemetele atunci când Fircă și le întărește pe ale lui; trebuie să dai curaj celui mai slab. Ploaia rece de toamnă, care căzuse liniștită, dar fără încetare de șase zile, curge potop de vre-o două ceasuri. Poate că Dumnezeu vrea așa, apa rece ostoiindu-le durerile.

Picăturile isbesc în obraji ca acele; se strecoară în urechi, ieșind apoi afară în chip de șiroaie; lovesc în ochi, sub pleoape, provocând durere; năvălesc în nas, îl astupă și atunci, împinse de răsuflare, se prefac în șuvoaie și răsbufnesc în cerul gurei, se'nvârtesc acolo, limba și fălcile svârlindu-le afară. Oamenii abia mai respiră.

Se strecoară cu furie, insistent, cu dibăcie,

prin gulerele vestoanelor, pătrunzând la piele; șerpuesc pe lângă ea în jos, umflă pantalonii, țâșnind apoi afară la orice mișcare a trupului.

Și această năvală de apă rece, venind în contact cu pielea vecinic udă și'nșesată de atâta apă timp de șase zile, ustură, arde ca jărăticul; e mai chinuitoare decât însăși rănilor; le umflă beșici albe, usturătoare, pe pielea încrețită și strânsă; la frecare cu vestmintele le produce dureri de le vin să urle.

Și când apa cade țâșnind jos din haine, u-nindu-se cu bălțile pământului, e înroșită și miroase a sânge, sânge furat din răni și beșici. Apa e lipitoare și nu iartă.

Oamenii merg gemând doar. Iși simt creerii nfierbântați din cauza oboselilor de luni de zile, a luptelor de săptămâni, a nemăncării de zile, a rănilor de astăzi, a pierderilor de sânge de ceasuri întregi, a temerei de moarte din fiecare minut, a sfortărilor supraomenești de a mai face o jumătate de pas în fiecare secundă, a nesigurăței ceasurilor, zilelor și săptămânilor ce vor urma.

Desnădejdea îl înghite cu lăcomie pe Fircă. Lui Nacu însă nu are ce-i face, omul ținându-se încă tare până acum. Căci sunt și oameni cari n'au cunoscut și n'or să cunoască niciodată ce-i desnădejdea.

Merg în neștire prin ploaie și vânt. Unde? Nu știi nici ei. Poate nădejdea găsirii vre'unui adăpost, poate o revenire între ai lor, îi împingea mereu înainte. Dar cine cunoaște isvorul, viața și puterea unei nădejdi? De unde vine și unde merge nădejdea în clipele morții?

Fircă se oprește deodată și pune o întrebare care nu capătă însă răspuns din cauza naivității și frumuseții icoanei ei, a împrejurării în care a isbucnit întrebarea:

— Nacule, nu-i așa că mâine o să fie soare, frumos și cald?...

* * *

Se târau mereu prin besnă.

Deodată Nacu simți, întinzând piciorul, că a dat în gol. Vru să se tragă înapoi, dar era târziu. Două gânduri isbucniră viforos: întâiu gân-

dul cum a murit Bentoiu* și al doilea că trage după el și pe Firică. La ultimul, Nacu se scutură de Firică trântindu-l înapoi spre a-l scăpa. Apoi căzu în gol.

În clipa morții, instinctul conservării birue orice și dintr'o dată. Așa se întâmplă și cu Nacu; în clipa prăbușirii voi să se agațe de ceva și nimeri piciorul celui alt. Și se agăță de el, rămânând atârnat în gol.

Firică, trântit jos, își dădu seama de ce s'a întâmplat. Și lui îi veni acelaș gând: să se agațe de ceva. Dar la prima mișcare, trupul lui lunecă pe pământul ud și clisos și rămase atârnat pe jumătate. În clipa aceea, mâinele lui băjbânde găsi un ciot sau așa ceva și se încleștă cu toată puterea.

— Bine, gândi Firică, acu și Nacu să se ridice în sus și am scăpat. Dacă nu poate, rămânem așa până la ziuă și-om vedea atunci ce facem. Bine că nu mai mă doare burta. Par'că nici n'ar fi găurită. Poate unde stau așa, culcat pe ea. Cu mânele mă țin eu bine....

Strigă apoi lui Nacu că el se ține bine și că să ncerce să se suie înapoi pe mal. Acesta încercă și crezu că poate. Dar simți deodată la umăr o smucitură, o tresărire dureroasă care-i amorți mâinele.

— A, umărul rupt nu mă lasă. Asta-i pricina. Dar nu-i nimic. O să stau eu și așa. Să caut numai să sprijin picioarele. Bun, găsi ceva. Așa Nacule, nu mori tu cu una cu două....

Dar Firică nu se mai poate ține. Un val de sânge cald și greșos îi năvălește în gură și pe nas. Capul începe să-i văjaie. Simte că degetele, cu toată împotrivirea lui, începură să se descleșteze puțin câte puțin, așa cum se descleștează mână unui prunc care adoarme, fără grije. I se desfaceau încet, încet, ca firele de iarbă sănătoasă după ce a-i călcat-o.

Isbuti să le mai s'rângă odată. Dar numai pentru câte-va clipe căci mâna începu din nou să se întindă, de data aceasta fără putință de scăpare. Atunci, cu ultimele-i puteri începe să urle, vestind celui alt că nu se mai poate face nimic.

Nacu simte alunecarea și aude răcnetele. Un gând de o măreție fără cuvinte isbucnește și trăește viforos o jumătate de secundă doar. Apoi răcnește:

— De cât doi, Firică, mai bine moară unul. Cu bine, mă duc....

Și-și descleștă mâinele.

*Sergentul Bentoiu căzut într'o prăpastie câte-va zile înainte. (Descriere făcută într'un capitol anterior).

* * *

A căzut și Firică.

Dar o cădere numai de o secundă; nu era prăpastie, așa cum crezura ei, ci doar o ruptură de mal, cum se găsec cu sutele prin regiunile muntoase ca drum de scurgere a apelor năvalnice și iuți.

Nacu, simți pe Firică lângă el și mormăi mulțumit de sine:

— Bine că veniși și tu....

Se ridică de jos și începu să pipăe malul. Aci trebuie să fie vre-o surpătură ca să se adăpostească în ea. Curând începu să strige de bucurie:

— Firică băete, uite adăpost....

Dar celălalt, istovit, nici nu răspuse. Cu multă greutate, Nacu isbuti să-l tragă în surpătură. Deocamdată erau fericiți. Sunt la adăpost de ploaie și vânt. Se îngriji de Firică. Abia mai respira, gata să moară. Începu chiar să aiureze:

— Mă Nacule, aici e cald, prea cald. Scoate-mi vestonul și pune-l ici pe cracă, la soare, să se usuce. Nu mă mai necăji, pune-l la soare, într'o juma de oră e gata.... Așa.... acum dă-mi puțină ciorbă caldă.... te văd cum mănânci.... dă-mi și mie.... da suflă'n lingură să nu mă frig.... frate-meu Costache rău a făcut că n'a dat un sfert din vie pentru sormea mare.... a rămas nemăritată.... și tata a zis să-i dea o țigare.... phii, cum miroase ciorba.... și nici hambarul n'am prins să-l șindrilesc... cu bocancii cum facem? Deh, să fi avut eu bocanci noi, era altfel.... dar așa.... da'mi fac eu rost.... că....

Nu poate sfârși. Un alt val de sânge cald și greșos năvăli din adânc. Instinctiv închise gura; de spaimă poate să nu și-l piardă.

Dar sângele, neascultător și odată pornit, țâșni vijelios pe nas.

După un minut își reveni; goli gura de lichidul acela cleios și scârbos și încercă să mai spună ceva. Nacu se arproie de gura lui.

— Nacule, ai grijă de Don Căpitan** ...că știi.... că atunci când l-am scăpat de la moarte... mi-o făgăduit când om fi în pace că-mi dă rucumpensă, doi boșori... și deh... mie-mi trebuie....

Cu aste cuvinte, ultimele, și-a dat sufletul Firică.

* * *

Ultimul om din Compania 5-a.

Sergentului Nacu i-a fost hărăzit de Dum-

** Căpitanul Noica, salvat dela moarte de Firică cu zece zile înainte, murise totuși în dimineața acestei zile. Firică nu știa. Moartea acestui Căpitan erou e descrisă într'un capitol anterior.

nezeu și soarta să moară stupid Moartea acestui uimitor țaran, viteaz între viteji, nu a fost la înălțimea ameițitoare a firei lui bune, a tăriei lui de caracter, a vitejiei ce-l arunca acolo unde era mai greu, a dragostei neasemuite de țărâna românească și mai ales a disprețului său de moarte.

Recitiți în întreg romnul pasagiile despre acest om. Gândiți puțin și vă dați ușor seama de proporțiile uriașe ale acestui suflet mare.

Moartea l-a dărâmat în mod stupid: așa cum dărâmă pe oamenii mari. E răsbunarea naturii perfecte as. pra oamenilor ce ating aproape perfecțiunea.

Acest om lupta cu moartea. Totuși semnul prevestitor veni fără îndurare: un vârtej îi coperise mintea și-l ameți. Nemâncat de cinci zile, obosit de atâta goană, de atâtea lupte corp la corp, cu umărul zdrobit, cu vechea rană deschisă de dimineață***, cu lipsa de sânge din ce în ce mai simțită, cu efortul permanent al ducerii în spate a atâtor camarazi, lăsând pe cel mort și încercând pe cel dintâiu rănit ce întâlnea în goană, cu inima lui vitează slăbită din ce în ce, trupul acestui om cu suflet de mărgăritar, începu să se încovoie, frânt aproape cu totul.

Și sfârșitul veni repede.

Cu muget înspăimântător, cutremurând pământul, cu răpăeli și trosnuturi, un torent imens de apă se prăvălea din munte prin această mânăcătură. Ploaia torențială care ținea de peste două ore își arăta puterea.

Venea puhoiul din munte sălbatec, înnebunit de bucurie că are drum deschis. Innecul nu iartă pe nimeni și nu l-a iertat nici pe Nacu.

Voi să fugă. Prinse pe Firică să-l târâe. Nu mai avea însă putere. Și chiar dac'ar fi avut pe unde să ridice malul pe besna asta și în locurile de care habar n'avea? Și dac'ar fi știut pe unde și cum, tot n'ar fi putut face nimic: n'avea timp. Puhoiul se apropia cu iuțea nemăsurată. Ghicea asta din sgomotul asurzitor ce se mărea din ce în ce. Apa te ia de unde ești: din somn, dela biserică sau din mormânt, fără să-ți dea dreptul să te aperi.

Peste câte-va secunde a sosit. Il isbi pe Nacu de pereți îndată ce-l ajunse. Se'nălvora, urla. Ajunse după o clipă până la brâu. Vru să fure cadavrul lui Firică. Dar Nacu îl prinse. Nu voia să-l dea cum nu voia nici el să se predea.

Scoase baioneta și-o înfipse în peretele surpăturii. Pământul moale primi baioneta repede,

***Nacu mai fusese rănit la braț cu trei săptămâni înainte.

ca să scape omul. Niciodată apa nu s'a înțeles cu pământul. Vecinic se ceartă. Dar de data asta, apa era cea mai tare.

Odată ce o înfipse, omul se agăță de ea. Cu mâna rănită ținea ușor trupul celui mort care se bălângănea plutind, trântit de colo dincolo.

După câte-va secunde apa ajunse în dreptul gurei. Nacu simți că a pierdut pământul. Se înțeleștă mai tare de baionetă. Se încăpățâna cu ultimele lui puteri. Un val îi smulse de sub braț pe Firică. Nacu vru să urle dar alt val îl plesni peste gură.

Începu o luptă crâncenă, îngrozitoare între natură și acest om minunat construit tot de ea. În furia și vârtoarea ei, apa îl svârlea și-l pocnea de pereți cu o putere față de care nu se poate lupta.

Și când un trunchiu de arbore îl isbi, asta a fost ultima lovitură ce a mai simțit o Nacu. Mâna i se deșcleștă. Văzându-se pierdut, scoase ultimile strigăte:

— M'ai lăsat Doamne....

Îndată după aceea, în surpătură nu mai rămase decât baioneta singură, înfiptă'n mal ca o pecete.

Pecetea ultimului om din vestita Companie a 5-a.

Locot. BARBU

ÎNDEMN.

Cântați cu voe bună din inimă. Pământul,
E darnic fără seamăn, ni-e leagăn și mormântul
Pe coaja lui de țarnă, cu toți ne mistuim,
Ne făurim noi visuri, ne plângem și iubim.

O pânză de păianjen e viața ce ne-o țese
A întâmplării mână, din sferă ne'nțelese,
Și presărați deavalma pe'nținsul glob de lut,
Ne perindăm în căduri, pierzându-ne'n trecut.

Cum ne-a'nghetăat cuvântul, nici urmă, niciun semn
Nici când nu mai scânteie al vieții cald îndemn:
Ci, cufundați în marea uitării nesfârșite,
Talazul veșniciei, deapurarea ne'nghite!

Căpitan Someș

Lui Dragalina.

In zvon de bucium sacru, de surle și fanfare,
 Porneau copiii țării, spre zări de ideal,
 Să'nvingă ori să moară, departe de hotare,
 Pe glia'nsângerată cu lacrimi din Ardeal.

Un zid, ce urcă'n soare, apar în zări Carpații,
 Cu creștete adumbrite, de glorie străbună,
 Iar dincolo de creste, suspină trudnic frații,
 De secole așteaptă, să vină o zi mai bună!

Din ochiu de vultur ager, sclipesc scânteii aprinse,
 „Departee... mai departe, vedeți ostași lumina?!“
 Tac sufletele mute, de acelaș crez cuprinse,
 Turnat ca'n bronz vorbește Eroul Dragalina.

Și miile de inimi pornesc ca uraganul,
 Iar mâna pe armură, apasă tot mai crunt,
 Năvalnic oastea țării își poartă în sbor elanul,
 Carpații pier în umbră, Carpații numai sunt!

Iar când dușmane gloate, apasă trupul țarei,
 Un leu cu piept de stâncă'i oprește la hotare...
 Și Dragalina cade în focul nfrigurărei,
 Ducând cu el în suflet o Românie Mare.

Mator Holban Nicolae